

Paluu terrorismin juurille

Jean Genet: Kaihtimet. Ohjaus **Mikko Kanninen.** Rooleissa muun muassa **Johanna Jauhiainen, Hanna Julin, Lauri Kortelainen, Leena Helin, Kimmo Hietanen.** Näytetty Teatterimontussa 16.9. Esityskausi jatkuu 9.10. saakka.

Kaihtimet on 1961 ilmestynyt, runsaasti kuohuntaa aiheuttanut näytelmä, joka kertoo Algerian sodasta ja ihmisten elämäntaistelusta sen keskellä, ihmisen arvon määrääytymisen kieroutuneista mittareista sekä erilaisten elämäntyylien kohtaamisista. Tappamisesta, kapinasta ja alistamisesta.

Jean Genet'n näytelmän voima piilee sen ymmärryksessä inhimillisyyttä kohtaan – siinä, että teon takana on aina ihminen.

Ohjaaja **Mikko Kanninen** on noudattanut Genet'n piinallisen tarkkaa käsikirjoitusta arvostavasti, muttei orjallisesti. Toteutus on tarkasti viimeistelty eikä vaivaa katsojaa pikkuvirheillä.

Genet'n teksti on vaativa, eikä Kanninen ole laimentanut sitä yksinkertaistuksilla. Hän luottaa katsojaansa.

Kanninen tehostaa edelleen

ajankohtaisen näytelmän toteutusta liittämällä siihen niin sirkusta kuin modernia videotekniikkaa. Elementit eivät nouse esityksestä erillisiksi, vaan ne sulautuvat sen luonnollisiksi osiksi.

Visuaalisesti erittäin vaikuttava näytelmä saa kuitenkin parhaan voimansa näyttelijöistään ja eritoten heidän tavastaan ottaa näyttämö omakseen.

Kaikilla 17 näyttelijällä on yhtäläisen tärkeä asema esityksen onnistumisessa, ja jokainen heistä suoriutuu tehtävästään loistavasti. Samaa roolia kierrätetään näyttelijöiden kesken sukupuolesta välittämättä, ja näin Kanninen oivaltavasti välttää hunnutettujen naisten asemaan keskittymisen ja pitäytyy näytelmän alkuperäisissä teemoissa.

Näyttelijöitä katonrajassa

Ruska Scönbergin lavastus on ennen väliaikaa pehmeä katsella. Katsojia ei kuitenkaan päästetä heti vajoamaan tuoliensa turvaan, vaan heitä ajetaan paikasta toiseen katsomaan ihmisiä erilaisissa tiloissa. Teatterimontun näyttämölliset

mahdollisuudet käytetään hyödyksi kokonaisuudessaan, ja näyttelijöillä on tilaa liikkua ja liikutella lavasteita.

Väliajan jälkeen lavastus kylmenee ja näyttelijät jäävät katsojasta etäälle. Mukaan tulevat muuttuvat skenografiset yksityiskohdat, mutta ensimmäiseen näytökseen nähden muutos tuntuu julmalta jo siksi, että näyttelijöiden liikkuminen vähentyy niin paljon. Molemmassa näytöksissä on kuitenkin muutakin seurattavaa kuin puhuja ja teksti.

Kanninen on onnistunut rytmittämään lähes nelituntisen esityksen niin taitavasti, ettei katsoja ehdi lainkaan herpaantua saati väsyä sen seuraamiseen.

Ville Koiviston musiikki kantaa tunnelmaa ja viimeistelee kokonaisuuden. Katsomossa huomaa istuvansa penkkinsä reunalla ja nojaavansa eteenpäin, ettei mitään jäisi huomaamatta.

Kaihtimet on sekä ajatuksia herättävä että hauska esitys, joka kestää useammankin katsomiskerran. Yksi parhaista näkemistäni näytelmistä.

Maaret Dufva

Santarmi (Lauri Kortelainen) ja varas (Johanna Jauhiainen). Pitäisikö teitillä, sinutella vai ehkä sittenkin paeta?